

РЕШЕНИЕ

№ 8030

гр. София, 20.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 17.11.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ралица Романова

ЧЛЕНОВЕ: Георги Терзиев

Мариета Райкова

при участието на секретаря Антонина Митева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **5157** по описа за **2023** година докладвано от съдия Мариета Райкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по чл. 208 и сл. АПК във връзка с чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС.

Образувано е по касационни жалби на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", чрез юрисконсулт Н. Д. и И. П. Д., действащ чрез процесуалния си представител адв. В.А. от САК против Решение № 1898 от 23.03.2023г., постановено по административно дело № 9063/20г. по описа на Административен съд София-град, с което Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е осъдена да плати на И. Д. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 800 лв., заедно със законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба – 16.09.2020г., до окончателното изплащане на присъденото обезщетение, претърпени в резултат на бездействие да му осигури възможност да ползва необходимите за очите медикаменти, да бъде своевременно прегледан от очен лекар при възникнали оплаквания и да му бъдат предписани и осигурени такива медикаменти в периода от 30.03.2019г. до 02.05.2019г. Исковата претенция е отхвърлена в частта за сумата над 800 лв. до

пълния ѝ размер от 10 000 лв. като неоснователна. Със същото решение Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е осъдена да заплати разноски по делото в полза на И. Д. в размер на 90 лв., а И. Д. е осъден да заплати на ГДИН разноски по делото в размер на 80 лв..

В касационната жалба, подадена от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", са изложени доводи, че решението на Административен съд София-град в осъдителното му част е неправилно и необосновано, доколкото изложените обстоятелства в исковата молба, не са установени по делото. Излагат се съображения за медицинската дейност в затворите, като самостоятелна и отделна на административната дейност на специализираните органи по изпълнение на наказанията, както и се посочва, че администрацията на затвора е положила необходимата грижа и организация във връзка със здравословния проблем на жалбоподателя след изготвено предложение до директора на мед. център на затвора на 22.04.2019г., доколкото до тогава е нямало оплакване от Д.. Твърди се, че съдът неправилно е кредитирал свидетелските показания относно допускането и държането на лекарства в хладилник, като следва да се цени справка на директора на медицинския център, че в хладилника се държи само инсулин, а видно от СМЕ ищеца е ползвал изкуствени сълзи.

Ищецът И. Д. чрез процесуалния си представител адв. А. оспорва решението досежно размера на присъденото обезщетение, като го счита за силно занижено. Намира, че първоинстанционният съд неправилно не е зачел факта на проявената небрежност от администрацията на затвора, вследствие на която и неоказана своевременна мед.помощ се е усложнило зрението на жалбоподателя. Счита, че съдът неоснователно не е приел за достоверни свидетелските показания на неговия съкилийник и приятел, както и на сестра му относно влошаване на зрението му и необходимостта от медикаменти.

По отношение касационната жалба на ГД „ИН“ ищецът депозира отговор за нейната неоснователност.

В съдебно заседание процесуалният представител на ищеца поддържа жалбата, като моли да бъде присъдено едно по-справедливо обезщетение, което да подпомогне доверителя му да бъде по-пълноценен с оглед значително влошеното му

зрение.

Представителят на СГП изразява становище, че касационната жалба на Д. е основателна и споделя доводите на процесуалния му представител за необходимост от завишаване на присъдения размер. По отношение на касационната жалба на ГД „Изпълнение на наказанията“ намира същата за неоснователна и недоказана.

Настоящият съдебен състав на Административен съд – София-град приема, че касационните жалби са подадени в срок от надлежни страни, поради което са процесуално допустими.

За да прецени основателността на всяка от жалбите, съдът съобрази следното:

Производството пред Административен съд София-град се е развило по реда на чл.284 от ЗИНЗС вр. чл.1 от ЗОДОВ. Исковата претенция е предявена в размер на 10 000 лева. С оспореното решение Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е осъдена да заплати на И. Д. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 800 лв., заедно със законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба -16.09.2020г., до окончателното изплащане на присъденото обезщетение.

За да постанови този резултат, съдът е приел от фактическа и правна страна следното:

И. П. Д. постъпва в Затвора – [населено място] на 20.03.2019г. за изтърпяване на едно общо най-тежко наказание, на осн. чл.25 НК, измежду наказанията, наложени му по НОХД № 3209/2018 г. по описа на Специализирания наказателен съд, 16-ти състав, с което е осъден на 8 месеца и 12 дни лишаване от свобода по чл.199 НК, като на осн. чл.24 НК, наказанието му е увеличено с 3 месец, а именно- лишаване от свобода за срок от 11 месеца и 12 дни, при зачитане на предходно налагани мерки за неотклонение предварителен арест и домашен арест. На 02.04.2019г. ищецът е е приведен в ЗО, където е разпределен в трета група и настанен в спално помещение № 10, на 1-ви блок, 4-ти етаж. Освободен е на 20.06.2019г.

Данните за предхождащото здравословно състояние на ищеца се изведени от Етапна епикриза, издадена от УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ“ ЕАД, на 23.02.2018 г. (с анамнеза, че около 18ч., по време на работа с пароструйка, в двете очи на И. Д. попаднал обезмаслител и вода под високо налягане; лекуван амбулаторно в спешен очен кабинет на УМБАЛ „Царица Й.“, като две седмици след инцидента, след

влошаване на офталмологичния статус, е насочен за хоспитализация на 09.03.2018 г. в същата болница); Епикриза, издадена на 02.04.2018 г. от Клиника по очни болести към УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ“ ЕАД (хоспитализацията от 09.03.2018 г. до 02.04.2018г. с посочена терапевтична схема на лечение и направени съответни изследвания, в това число и офталмологични, назначено медикаментозно лечение след изписването); Епикриза, издадена от Клиника по очни болести към УМБАЛ „Царица Йоанна – ИСУЛ“ ЕАД (постъпване на лицето с оплаквания от болка, дразнене и зачервяване на лявото око с диагноза М. 10 „язва на роговицата на лявото око“. назначено медикаментозно лечение след изписването); Епикриза, издадена от V Многопрофилна болница за активно лечение С. – ЕАД (на 12.06.2018 г. на И. Д. е извършена операция на окото; посочени са препоръки и назначения да спазва Х., както и съответно медикаментозно лечение). Ищецът е хоспитализиран повторно по спешност в V Многопрофилна болница за активно лечение С. – ЕАД в периода 31.07.2018 г. – 02.08.2018г. с оплаквания от силни болки, зачервяване, повишено сълъзене и изразен блефароспазъм на ляво око. Представени са две експертни решения на ТЕЛК, в които е направена оценка на работоспособността- 66% трайно намалена работоспособност и водеща диагноза: Химическо изгаряне на корнеята и конюнктивалния сак.

След постъпването му в затвора, в медицинския амбулаторен журнал в ЗО ОТ не са отразени оплаквания на ищеца (посочено е, че не е имал соматични оплаквания, консултиран е с кардиолог, във връзка със съобщено старо заболяване. От прегледа е констатирано – без данни за обостряне и необходимост от лечение).

Извършен е преглед извън ЗО ОТ „К.“ на 02.05.2019г., в МЦ „Пентаграм“ въз основа на Заповед № 314/02.05.2019г. (л.76 по делото). Представен е амбулаторен лист № 000987 от прегледа, извършен на И. Д. на 02.05.2019 г. в 16:50 ч., в който е отразено актуалното му офталмологично състояние и е назначена терапия. В писмо от 23.02.2022г. на директора на МЦ затвора С. (л.71 и сл. по делото) се посочва, че Д. е посетил само веднъж здравна служба ЗО ОТ К. на дата 27.03.2019г., когато е поискал медикаментите: Дексофен- за ставно мускулни болки и антимикотичен спирт. При първото му постъпване в ЦСЗ на 19.02. до 28.02.2019г. медицинската справка е информативна за травматично увреждане на ляво око. При второто постъпване -

20.03. до 20.06. е съобщил също, че има артериална хипертония. Посочено е и извеждането му за офталмологична консултация в МЦ „Пентаграм“. Пояснено е, че лекарства от близки могат да се получават на пропуски на затвора всеки работен ден в регламентиран час; в хладилник се съхранява единствено инсулин, в специализирани устройства, донесени от близки на лишените от свобода. Прилагат се медицински свидетелства от двете постъпвания (л.73) и бележки за получаване и съхранение на лекарства. В медицинското свидетелство от 20.03.2019г. са посочени амнестични данни- изгаряне на корнелата, за трансплантация на роговица на ляво око.

По делото е изготвена СМЕ, която съдът е кредитирал като правилна, обективна и в пълнота отговорила на поставените въпроси. Вещото лице е извело, че липсват прегледи, извършени между 02.05.2019 г. и 02.03.2022 г.; за периода 02.05.2019 г. и 02.03.2022г. зрението на дясното око не е намаляло значително – от 0.4-0.5 до 0.3. Вещото лице отбелязва, че се наблюдава разлика от отразеното в експертното решение от 21.01.2019г. състояние – от лек хаза централно до установената при личния преглед намалена прозрачност на роговицата и субепителна фиброза на дясното око, като уточнява, че късните усложнения на химическите изгаряния включват синдром на сухото око, глаукома, цикатрикси на конюнктивата и роговицата. Заключение е именно, че състоянието на очите на ищеца се дължи на късните усложнения след химическа травма, които подлежат на лечение с нестероидни и стероидни противовъзпалителни средства и изкуствени сълзи. Отбелязано е, че поставянето на изкуствени сълзи и противовъзпалителни колири е достатъчно за предотвратяване на усложнения. Пояснява, че в исковия период е проведен един преглед в МЦ Пентаграм и е предписано какво лечение е необходимо, като друго лечение няма как да се осъществи, т.е. това с изкуствените сълзи е било необходимото лечение, а дали е прилагано не може да отговори. Според вещото лице, състоянието, в което се намира ищецът е директно следствие от претърпяната травма, но не изключва условията в затвора също да са допринесли за влошаване на състоянието му, макар че не е възможно единствено условията да са причина за влошаване на състоянието. На въпроса какви други условия биха повлияли на окото, вещото лице уточнява, че хигиената е единственото нещо което влияе, както и да има лечение с изкуствени сълзи.

В хода на разпита си отново е потвърдило, че с оглед безвъзвратно загубеното зрение на ляво око вследствие тежката травма, състоянието може да се поддържа с изкуствени сълзи и нестероидно противовоспалително средство без възможност за подобрене. По отношение дясно око вещото лице е посочило данни за увредата му още през 2017г., както и данните в решението на ТЕЛК / намалено зрение на окото преди травмата 10 %, а след нея 30%/. Заклучава, че прегледът от месец май не показва динамика, която да е вследствие на спряно лечение на тежкото вътреочно възпаление, като там обаче също не е приложена ехография на окото, като счита ехографската снимка за нужна, за да се направи оценка на състоянието.

По делото са разпитани свидетелите В. Ж. и Е. Д., чиито показания, противно на твърденията на жалбоподателя Д., са възприети за достоверни относно съобщаваните от самия него оплаквания.

Съдът е извел, че ищецът има съществуващ очен проблем, за който е прилагал и следва да прилага медикаменти и през времето на пребиваването си в затвора С. и ЗО ОТ „К.“, без обаче да е установена незаконосъобразна дейност на ответника по отношение на хигиенно –битовите условия, която да засяга очния му проблем. Отчитайки естеството на вредите, причинно- следствената връзка с незаконосъобразна дейност на ответника, периода на това бездействие, съдът е обезщетил ищеца със сумата от 800 лева.

Решението правилно.

Изяснени са с допустими доказателства и доказателствени средства в необходимата пълнота релевантните по делото факти, чийто кръг е очертан с твърденията, на които се е основавал иска, описани в исковата молба. Не се установяват нарушения във връзка с разпределянето на доказателствената тежест и преценката на събрания доказателствен материал. Подробно са обсъдени всички събрани доказателства и са посочени възприетите чрез тях факти.

Неоснователно е твърдението на касационния жалбоподател ГДИН, че за исковия период липсват надлежно установени оплаквания на ищеца относно проблем с очите. Видно от свидетелските показания, непротиворечащи на останалия доказателствен материал, ищецът е имал такива оплаквания и те не са били инцидентни и непроявени чрез неговото поведение. Отделно от това, кредитирането

на тези показания не е относно отпускането и държането на лекарства в хладилник (както се сочи в касационната жалба и който факт няма съществено значение по отношение доказването на исковата претенция), а относно неприятните изживяванията на ищеца и предприеманите от него действия за разрешаване на здравословните му страдания.

Оспореното решение е мотивирано с подробно изложена фактическа обстановка и обосновани правни изводи.

Съгласно разпоредбата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения по чл. 3, който в своята ал. 1 предвижда, че тези лица не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод извършване на административна дейност. Според чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

При определяне размера на обезщетението съдът е отчетел всички обстоятелства, съставляващи проявления на нарушението по чл. 3, ал. 1 вр. с ал.2 ЗИНЗС за доказаното в случая оплакване, съобразил е характера и интензитета на породените страдания, изразяващи се във физ.болка, дискомфорт, неудобство и притеснение, както и предхождащото здравословното състояние (което не е влошено от престоя в затвора и не е повлияно от хигиенните и санитарно-битови условия там); отчетен е периодът, в който ищецът не е могъл да ползва необходимите за очите медикаменти и да бъде прегледан от съответен медицински специалист- 30.03.2019г.- 02.05.2019г.

Определеното обезщетение се обсъжда като ниско по размер от ищеца, но то е напълно съответно на временността на преживените болки и страдания и обстоятелството, че няма настъпила увреда в здравето на очите на ищеца вследствие бездействие на ответника.

По тези аргументи съдът намира противостоящите възражения на страните по отношение на несправедливост на размера на обезщетението за неоснователни. Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът е достигнал до правилни и обосновани изводи, които са подробни и задълбочени, поради което настоящия съдебен състав с оглед разпоредбата на чл. 221, ал. 2 изр. последно от АПК не следва да ги приповтаря.

Решение № 1898 от 23.03.23г., постановено по административно дело № 9063/20г. по описа на Административен съд – София-град следва да бъде оставено в сила.

При този изход на спора разноските на страните по делото за настоящата инстанция следва да останат в тежест на страните така, както са направени.

Мотивиран от горното, Административен съд – София-град, VII троен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1898 от 23.03.23г., постановено по административно дело № 9063/20г. по описа на Административен съд – София-град следва да бъде оставено в сила.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: